

SCHULD EN BOETE... EN EEN HANDDRUK

Jaarlijks komen in Leuven een honderdtal lichte feiten in aanmerking voor politionele schadebemiddeling tussen slachtoffer en dader. De idee erachter is nobel en in zekere zin ook vooruitstrevend: de politie lost problemen op en brengt mensen dicht bij elkaar. In Leuven luistert deze politie naar de naam Sigrid Van Grunderbeeck.

LEUVEN – De studentenstad *by night*. Op de Oude Markt komt het tot een handgemeen tussen twee dronken heet-hoofden. Resultaat: een kapotte bril en veel hoofdpijn. “Dit is een klassiek ‘licht feit’ dat zich leent tot politionele bemiddeling”, steekt Sigrid Van Grunderbeeck van wal. Deze bemiddelingsprocedure houdt in dat de neutrale bemiddelaar, Sigrid, contact opneemt met het slachtoffer en de dader en een poging onderneemt om op vrijwillige basis tot een vergelijk van schadevergoeding te komen. “Dat is zeker geen vrijgeleide tot straffeloosheid. Als dader en slachtoffer een overeenkomst bereiken over het herstel van de materiële en/of morele schade, betekent dit niet dat het parket de zaak per definitie zal seponeren. Rekening houdend met het maatschappelijk belang kan het nog tot een rechtszaak komen, weliswaar zonder

eis van de tegenpartij omdat die dankzij de bemiddeling al vergoed is, wat tegelijk een positief signaal naar de rechter toe is. We hebben het hier trouwens enkel over kleine strafrechtelijke zaken, slagen en verwondingen en vandalisme zoals graffiti of een beschadigde poort, ... zaken waarin het maximumbedrag van de schade 2000 euro bedraagt. De betrokken personen moeten uiteraard ook gekend zijn. Zware verwondingen en arbeidsongeschiktheid zijn in principe uitsluitende criteria.”

Neemt de politie hier een macht van de parketmagistraat of van de rechter over? “Zeker niet! Alhoewel, er schuilt ergens wel een beetje waarheid in deze stelling. Politionele bemiddeling valt in het merendeel van de dossiers immers onder de APO-procedure waarbij de politie autonoom een zaak onderzoekt

alvorens het dossier naar het parket door te sturen. ‘Onderzoeken’ betekent bijvoorbeeld betrokkenen (laten) onderwerpen in een andere zone, schadefacturen opvragen, enz.” verduidelijkt Sigrid. “Door schadebemiddeling als onderdeel van de APO-procedure te beschouwen, bezorgen wij een afgerond of beslissingsklaar dossier aan het parket. Wij vergemakkelijken dus het werk van het parket. Bovendien sluit niets uit dat dader of slachtoffer gelijktijdig met de bemiddelingsprocedure juridisch advies inwinnen of zich tijdens de bemiddeling laten bijstaan door een advocaat of de verzekeraar. Je weet immers nooit van tevoren hoe zo’n bemiddeling afloopt. Het kan tot een vergelijk komen, maar soms blijft het gewoon dode letter. Het gebeurt ook dat de dader instemt met een schadevergoeding maar achteraf zijn woord niet houdt. Dan kan het

EXCELLENTE POLITIEZORG

De slachtofferdaderbemiddeling is een schoolvoorbeeld van gemeenschapsgerichte politiezorg: probleemoplossend en mensgericht werken, in dialoog treden met de burger. De politiezone Leuven beklonk hiertoe een protocol (partnerschap) met het parket van Leuven. Ook enkele Brusselse zones en de lokale politie Mechelen zijn actief op het vlak van bemiddeling.

.....
 Tekst Stefan Debroux
 Fotografie Lavinia Wouters
 .....

slachtoffer nog steeds naar de burgerlijke rechtbank stappen.”

De schok der culturen

In zekere zin is de bemiddelaar een vreemde eend in de politie-bijt. Sigrïd is de eerste om dat te beamen. “Ik ben hier eigenlijk willens nillens verzeild geraakt. Na mijn studies van maatschappelijk assistent en criminologie heb ik aan de KU Leuven onderzoek verricht naar herstellbemiddeling. Ik kreeg toen de kans om als bemiddelaar aan de slag te gaan bij de stad Leuven, maar tegen de tijd dat ik de unief vaarwel kon zeggen, was de subsidiëring bij de stad overgenomen door de politiezone. Voortaan stond de politie in voor de bemiddeling! Dus in plaats van stadsambtenaar werd ik ‘CALog’. Uiteraard biedt dat een aantal voordelen. Zo zit ik nu als bemiddelaar

bij de bron, ik kan onmiddellijk antwoorden op vragen van inspecteurs, én ik poog om de cultuur van bemiddeling over te brengen naar mijn operationele collega’s, maar da’s niet altijd evident. Soms krijg je hier grappige situaties. Zo meldde een kerel met de reputatie van herrieschopper zich aan het onthaal. Bij de attente onthaalbediende ging een lampje branden en hij belde onmiddellijk de recherche, zo van snel, *komt hem hier oppakken*. Maar hij had dus een afspraak met Sigrïd, om te bemiddelen. Soms ga ik ook op huisbezoek bij vechtersbaasjes. Voor sommige collega’s is dat ondenkbaar, gek gewoon! Maar die argwaan verdwijnt. En de samenwerking met de collega’s die mij dossiers toeschuiven, namelijk de inspecteurs die de vaststellingen doen of de APO-beheerder, verloopt erg vlot.

En trouwens, laten we niet vergeten dat de eerste bemiddelaars van de politie eigenlijk de wijkinspecteurs zijn!”

Een grote dosis koelbloedigheid en mensenkennis is onontbeerlijke bagage voor een polititioneel bemiddelaar. “Het is moeilijk om een dossier goed in te schatten. Je weet nooit op voorhand waarin je terecht komt, in welk kluwen van conflicten, welke de gevoeligheden van de mensen zijn ... Maar wat mij het meest voldoening geeft,” besluit Sigrïd “is dat mensen inzien dat er ook een andere, hoffelijke manier is om met conflicten om te gaan en de pagina om te draaien; dat dader en slachtoffer elkaar de hand schudden. ‘t Is dan misschien niet vergeten, maar toch vergeven ... Als bemiddelaar kan je ook ‘t goede in mensen naar boven halen.” ■

